

การเสริมสร้างศักยภาพแกนนำเยาวชนในการป้องกันปัญหา
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวัดแก้ว อ.บางแพะ จ.ราชบุรี

Empowerment of youth leaders on youth's risk sexual behavior problems
prevention in Wat Kaew Subdistrict Administrative Organization, Bang
Phae District, Ratchaburi Province.

ฉัตรพร สุวรรณอำภา

บุญตา กลิ่นมาลี

ภาสิต ศิริเทศ

อมรรัตน์ เอ็มอาจ

ภาวิณี เพาะผล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พ.ศ.๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR) โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and qualitative research) เพื่อสร้างเสริมศักยภาพของแกนนำเยาวชนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น โดยประยุกต์ทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของ Gibson (๑๙๙๕) มาใช้ในเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำเยาวชนในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มแกนนำเยาวชนของ กลุ่ม To Be Number One และกลุ่มอาสา-ต้นแบบ หมู่ ๑๐ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดแก้ว อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposeful Selection) จำนวน ๕๐ คน มีการดำเนินกิจกรรมเป็น ๒ ระยะ ดังนี้ คือ ระยะที่ ๑ ศึกษาบริบทของชุมชน ในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น และระยะที่ ๒ การดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพแกนนำเยาวชนในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบประเมินการรับรู้ความสามารถในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และแบบวัดความรู้ เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบวัดความรู้ค่าความเที่ยงเท่ากับ ๐.๘๓๔ ค่าระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง ๐.๒-๐.๘ และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ๐.๒ ขึ้นไป

จากผลการศึกษาในระยะที่ ๑ บริบทของชุมชน พื้นที่ตำบลวัดแก้วเป็นพื้นที่เกษตรกรรม อาชีพส่วนใหญ่คือเกษตรกร ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๒๓๘ คน/ตารางกิโลเมตร ประชากรวัยรุ่นอายุตั้งแต่ ๑๐-๑๙ ปี มีจำนวน ๖๗๖ คน พบว่าความคิดเห็นในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชนนั้น เป็นปัญหาในส่วนของกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พฤติกรรมการดื่มสุราและแอลกอฮอล์ ติดการพนัน การสูบบุหรี่ ส่วนปัจจัยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศคือ ๑) ครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่ พ่อแม่แยกทางกัน ๒) เทคโนโลยี สื่อโซเชียล ๓) ตัววัยรุ่นเอง แนวทางในการแก้ไขจากวัยรุ่นในชุมชนคือ ๑) การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ชุมชน ฝึกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การปลูกฝังวินัยคุณธรรม จริยธรรม ๒) การให้ความรู้เรื่องแนวทางป้องกัน มีกลุ่มให้ความรู้ กลุ่มที่คอยช่วยเหลือ และผลจากการดำเนินกิจกรรมในระยะที่ ๒ กระบวนการเสริมสร้างศักยภาพแกนนำเยาวชนในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า ภายหลังจากการดำเนินกิจกรรม กลุ่มทดลองมีระดับของความรู้ ทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

คำสำคัญ: เสริมสร้างศักยภาพ แกนนำเยาวชน พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ABSTRACT

This research is Participatory Action Research (PAR) using quantitative and qualitative research. Enhance the potential of youth leaders in preventing risk sexual behavior problem of adolescents. Applying the theory of Gibson (1985) empowerment. The sample group is youth leadership group of the To Be Number One and the volunteer group of Moo 10 at Wat Kaew Subdistrict Administration Organization, Bang Phae District, Ratchaburi Province. Use the specific selection method (Purposive Selection) of 50 people. The activities are carried in 2 phases as follows: Phase 1 Study in community in terms of risk sexual behavior problem of adolescents and phase 2, activities to strengthen youth leadership capacity in preventing risk sexual behavior problem. Using tools to collect data as a questionnaire Self-efficacy assessment for risk sexual behavior and knowledge measurement, has been verified by a qualified person. Knowledge test, reliability value is 0.84, the difficulty level is in the range of 0.2-0.4 and has the power of classification ranging from 0.2 and up.

Results of phase 1, study in community context Wat Kaew Sub-district is an agricultural area. The population density is 100 people per square kilometer. The population of adolescents aged 10-14 years is 100 people. It is found that opinions about the risk sexual behavior problem of adolescents. Is a problem of teenage pregnancy, drinking alcohol, addicted gambling, smoking. Factors that promoted risk sexual behavior are 1) Family 2) Social media technology 3) adolescents. Solutions from adolescents in the community 1) Caring from family, community, watching and monitoring inappropriate behavior 2) Providing knowledge on prevention methods, group to educated help group. The results from the implementation of activities in Phase 2, the capacity-building process for youth leaders in preventing risk sexual behavior problems of adolescents. The experimental group has a level of knowledge, skills to prevent sexual risk behavior increased significantly at the level of .05

keywords: Empowerment, Youth leaders, Risk sexual behavior

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2.วัตถุประสงค์	5
3.ขอบเขตการศึกษา	5
4.กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
5.นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น	9
2.แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น	16
3.แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	20
4.แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
3.การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	32
4.การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
5.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
บทที่ 4 ผลการศึกษาและอภิปรายผล	
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	38
2. สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	39
3.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มแกนนำชุมชน	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ความสามารถของตนเองในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ.....	49
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
1.สรุปผลการศึกษา	47
2.ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือการศึกษา	57
ภาคผนวก ข ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	62
ภาคผนวก ค รายนามผู้ตรวจสอบเครื่องมือ	74

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ของผู้ให้ข้อมูลหลัก	38
ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของกลุ่มแกนนำเยาวชน	42
ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถของตนเองในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	45
ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ.....	46
ตารางที่ 5 แสดงค่าความสัมพันธ์ของคะแนนก่อนและหลังอบรมของวัยรุ่น.....	46

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดกระบวนการในการศึกษา	7
ภาพที่ 2 แผนที่ตำบลวัดแก้ว อ. บางแพ จ.ราชบุรี.....	37

